

Raadscommissie Bestuur en Middelen	
Portefeuillehouder: Kees Visser	Van team: Team Financiën Adviseur: Patricia van Leerdam E-mail: p.van.leerdam@denhelder.nl
Classificatie: Openbaar	Kenmerk: 2021-040798 Begrotingswijziging: Nee
Onderwerp:	Voorstel tot het vaststellen van de Programmabegroting 2022, Investerings 2022 en meerjarenraming 2023-2025

Publiekssamenvatting:

Voor u ligt de Programmabegroting 2022-2025 van de gemeente Den Helder. Dit is de laatste begroting van deze bestuursperiode en zoals we in de Kadernota 2022-2025 ook schreven: deze verschijnt in een moeilijke periode voor veel van onze inwoners, instellingen en bedrijven door de coronacrisis. Ook de gemeente zelf heeft er last van. Gelukkig lijken de ontwikkelingen op dit moment de goede kant op te gaan en hopen we dat de positieve ontwikkelingen waar we mee bezig waren met extra energie voortgezet kunnen worden. En we daarmee kunnen helpen aan nieuw perspectief voor inwoners en bedrijven.

Deze bestuurssperiode heeft het college ingezet op de ontwikkeling van onze gemeente in brede zin, waarbij de ambitie 'Van krimp naar groei' woorden heeft gegeven aan het groeiende zelfvertrouwen van onze gemeente en richting aan onze ambities. En we mogen vaststellen: Den Helder staat weer op de kaart! Het aantal inwoners neemt toe, er worden nieuwe woningen opgeleverd waar in toenemende mate inwoners van buiten de stad op af komen, het stadscentrum heeft nieuw elan gekregen, de verbinding met Willemsoord is duidelijker, de keuze voor huisvesting van de gemeente is gemaakt, de havenontwikkeling samen met de Koninklijke Marine begint vorm te krijgen en wordt ook door de provincie én het Rijk ervaren en gesteund door een Regiodeal.

Er is een goed aanbod van culturele en sportieve voorzieningen, er is geld om Julianadorp nog aantrekkelijker te maken, de zorg is ondanks de kostenontwikkeling op peil gebleven, zodat al onze inwoners kunnen meedoen. De extra middelen die we voor de jeugdzorg ontvangen zijn nodig en worden ingezet voor de groeiende vraag naar jeugdzorg.

Deze laatste begroting van het college is de uitwerking van de Kadernota 2022-2025 en deze is weer voorbereid met de raad. De begroting is structureel sluitend, 2022 sluit met een voordelig saldo van € 422.000 waarmee het eigen vermogen versterkt kan worden.

Geadviseerd besluit

1. De Programmabegroting 2022 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2023-2025.
2. Het meerjareninvesteringsplan 2022-2025, zoals opgenomen in bijlage 1 van de begroting, vast te stellen.
3. Een krediet van € 24.993.000, dat deel uit maakt van het meerjareninvesteringsplan 2022-2025, voor de noodzakelijke (vervangings)investerings in 2022 beschikbaar te stellen.
4. De reserve BUIG in te stellen.
5. De voeding en onttrekking van de reserve BUIG te baseren op de mutaties van de budgetten die we van het Rijk ontvangen in het kader van de Participatiewet en de Sociale Werkvoorziening.

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

Voor u ligt de Programmabegroting 2022-2025 van de gemeente Den Helder. Dit is de laatste begroting van deze bestuursperiode en zoals we in de Kadernota 2022-2025 ook schreven: deze verschijnt in een moeilijke periode voor veel van onze inwoners, instellingen en bedrijven door de coronacrisis. Ook de gemeente zelf heeft er last van. Gelukkig lijken de ontwikkelingen op dit moment de goede kant op te gaan en hopen we dat de positieve ontwikkelingen, waar we mee bezig waren, met extra energie voortgezet kunnen worden. En we daarmee kunnen helpen aan nieuw perspectief voor inwoners en bedrijven.

Deze bestuursperiode heeft het college ingezet op de ontwikkeling van onze gemeente in brede zin, waarbij de ambitie 'Van krimp naar groei' woorden heeft gegeven aan het groeiende zelfvertrouwen van onze gemeente en richting aan onze ambities. En we mogen vaststellen: Den Helder staat weer op de kaart! Het aantal inwoners neemt toe, er worden nieuwe woningen opgeleverd waar in toenemende mate inwoners van buiten de stad op af komen, het stadscentrum heeft nieuw elan gekregen, de verbinding met Willemsoord is duidelijker, de keuze voor huisvesting van de gemeente is gemaakt, de havenontwikkeling samen met de Koninklijke Marine begint vorm te krijgen en wordt ook door de provincie én het Rijk ervaren en gesteund door een Regiodeal.

Er is een goed aanbod van culturele en sportieve voorzieningen, er is geld om Julianadorp nog aantrekkelijker te maken, de zorg is ondanks de kostenontwikkeling op peil gebleven, zodat al onze inwoners kunnen meedoen.

Deze laatste begroting is de uitwerking van de Kadernota 2022-2025 en deze is opnieuw voorbereid met de raad.

Doelen en resultaten

In de Kadernota 2022-2025 staan de doelstellingen in de vorm van ambities en investeringen. Deze zijn gericht op de uitbouw van de positieve ontwikkeling van onze gemeente ook in deze crisistijd. Een vitale, leefbare en zorgzame gemeente, dat blijft ons streven, en daaraan werken wij samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en uiteraard met uw raad. De kadernota is verwerkt in deze begroting. Door de vaststelling van de Programmabegroting stelt de gemeenteraad het financiële kader vast

Kaders en omstandigheden

Voor de begroting gelden de volgende kaders:

1. Verordening ex. Artikel 212 Gemeentewet (de Financiële verordening 2017);
2. Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv, de wettelijke regels voor de begroting);
3. Gemeentewet, hoofdstuk XIII (de inrichting en samenstelling van het gemeentebestuur).

Argumenten en alternatieven

Het coalitieakkoord en in vervolg daarop de Kadernota 2022-2025 geven de kaders voor de begroting 2022. Bij het bepalen van de keuzes in de kadernota is de gemeenteraad nauw betrokken geweest. De nadere ontwikkelingen zoals de effecten van de meicirculaire 2021 en de actualisatie van de budgetten zijn verwerkt. Ons college heeft juist gekozen om het ingezette beleid vast te houden gericht op de gewenste ontwikkeling van de stad. Mede omdat dit de negatieve gevolgen van de coronacrisis voor inwoners, bedrijven en instellingen bestrijdt. Bij de behandeling van de Kadernota 2022-2025 is een aantal moties en amendementen aangenomen.

Deze zijn verwerkt in de begroting 2022. Dit betreft de volgende amendementen en moties:

- A6.3 Toevoegen vijfde doel bij programma Zorgzame gemeente: Overbelasting van mantelzorgers en sociaal netwerk neemt af.

- A6.4 Ruimtevrager Port of Den Helder gesplitst in een bedrag dat benodigd is voor kosten onderzoek en heroriëntatie bedrijfsvoering en een bedrag dan benodigd is voor een extra bijdrage in onrendabele kosten.
- A6.5 Tekst pagina 36 wijzigen in "Op Willemsoord wordt ingezet op het aanpakken van de Boerenverdrietsluis en de Boerenverdrietbrug en de ontsluiting van Willemsoord via Buitenveld."
- M6.1 Oppakken initiatief Ideeënmarkt en minimaal € 60.000 structureel beschikbaar stellen.
- M6.7 Budget Jongerenpunt ad € 25.000 structureel in te zetten tot in ieder geval 2025.
- M6.32 Structureel € 4.000 beschikbaar stellen voor de Seniorenmiddagen.

Voor de stand van zaken rond de overige aangenomen moties die geen direct financieel gevolg hebben voor de Begroting 2022 verwijzen wij u naar de Bestuurlijke termijncalender die wekelijks wordt bijgewerkt en gepubliceerd op de website van de gemeenteraad.

Inmiddels is bekend geworden dat het Rijk extra middelen verstrekt voor de tekorten in de jeugdzorg. Bij actualisatie van de ontwikkeling van de kosten van de jeugdzorg blijkt dat we deze middelen ook nodig hebben. De middelen worden dan ook één op één geïnvesteerd in de jeugdzorg.

Vorming en voeding reserve BUIG

We ontvangen de Gebundelde uitkering (BUIG) van het Rijk voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast dat volgens een vaste verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. Dat budget is ongeoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen.

Het macrobudget en het percentage dat Den Helder hiervan ontvangt fluctueert vaak fors gedurende het jaar. Het is sterk afhankelijk van omstandigheden als de landelijke ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden. We lopen het risico dat het macrobudget weer (snel) gaat dalen wanneer de economie na de crisis aantrekt en de aantallen bijstandsgerechtigden landelijk ook gaan dalen. Een klein verschil in het percentage of het macrobudget geeft al snel een effect van € 1 miljoen. Om de grote schommelingen op te kunnen vangen, stellen we voor daarom een egaliseringsreserve te vormen.

Bestuurlijke vernieuwing

De (meerjaren)begroting 2022-2025 is gebaseerd op de Kadernota 2022-2025. Bij de totstandkoming van deze kadernota is de gehele raad betrokken.

Vaststelling en wijziging van de gemeentelijke begroting en rekening zijn uitgesloten voor het houden van een referendum op grond van artikel 2, lid e van de Referendumverordening gemeente Den Helder 2012.

Duurzaamheid

Evenals in de afgelopen jaren is in deze begroting structureel € 400.000 gereserveerd voor duurzaamheidsmaatregelen. Ook andere maatregelen in de begroting zijn gericht op een meer duurzame gemeente zoals de middelen voor een fietsvriendelijkere gemeente, investeringen in de duurzaamheid van gemeentelijke gebouwen en het duurzamer inrichten van de openbare ruimte bij het beheer daarvan.

Financiële consequenties

De totale ontwikkeling van de begroting ten opzichte van de kadernota, autonome ontwikkelingen inclusief uitkering gemeentefonds wordt weergegeven in onderstaand overzicht. Onder het overzicht staat een toelichting per post. Als basis voor de begroting dient de vastgestelde Kadernota 2022-2025. In de begroting is aanvullend de meicirculaire 2021 opgenomen en daarnaast een aantal aanvullende mutaties als:

- de extra middelen voor de jeugdzorg die we ontvangen en die we investeren in de jeugdzorg;
- de indexering van salarissen en andere kosten;
- de aanpassing van de kapitaallasten en
- overige mutaties als hogere dividenden en overige autonome aanpassingen die zich na de Kadernota nog hebben voorgedaan.

De financiële vertaling van deze punten geeft het volgende beeld (- is nadelig; + is voordelig).

(bedragen x € 1.000)		2022	2023	2024	2025
	Stand MJB 2022-2025; Kadernota 2022-2025	-2.244	225	1.680	1.456
	AF: Dekking algemene reserve	1.500			
	Af: Helders perspectief	200			
	Af: Inzet steunfonds	600			
	Bij: Aangenomen moties Kadernota				
	motie jongerenpunt	0	-25	-25	-25
	motie seniorenmiddag	-4	-4	-4	-4
	motie ideeënmarkt	-60	-60	-60	-60
	motie ideeënmarkt, dekking algemene reserve	60			
	<i>Stand Kadernota 2022-2024, na besluitvorming</i>	52	136	1.591	1.367
Toelichting	Nagekomen mutaties				
1	Algemene uitkering, meicirculaire 2021	4.246	1.818	974	1.532
2	Hogere budgetten Jeugdzorg	-3.310	-1.532	-1.267	-949
3	Personeelskosten	-219	-297	-313	-349
4	Indexering lasten	-603	-605	-605	-580
5	Indexering tarieven	498	498	498	498
6	Actualisering riool en afval	-270	-269	-266	-287
7	Financiering	-138	19	-317	-272
8	Actualisering staat van investeringen	351	-104	280	298
9	Actualisering reservemutaties	-222	-162	-249	-366
10	Overige geringe mutaties	42	107	165	435
	Totaal nagekomen mutaties	370	-504	-1.080	-40
	Stand begroting 2022-2025	422	-368	511	1.327

Toelichting:

Algemeen:

De begroting sluit met een voordelig saldo voor 2022 van € 422.000. Verder is sprake van een structureel sluitende begroting; voor 2023 is incidenteel sprake van een klein tekort van € 368.000. Dit heeft geen gevolgen voor het oordeel van de provincie over deze begroting.

1. Algemene uitkering, meicirculaire

Dit bedrag is inclusief de extra bijdrage die we aangekondigd hebben gekregen voor de jeugdzorg en die in de septembercirculaire wordt verwerkt. Daarbij is al rekening gehouden met de richtlijnen van de provincies om vanaf 2023 rekening te houden met 75% van wat de VNG met het Rijk heeft afgesproken, ten aanzien van de Jeugdzorgmiddelen.

Uit deze algemene uitkeringsmutatie moeten we ook de indexering van lonen en prijzen betalen. Door de lagere inschatting van de prijs- en loonontwikkeling door het Rijk dat was verondersteld voor de coronacrisis, zijn de bedragen die we daarvoor krijgen lang niet toereikend voor de werkelijke kosten.

2. Hogere budgetten Jeugdzorg

Dit is het bedrag dat we extra krijgen voor de tekorten op de Jeugdzorg, en in deze opstelling is dit opgenomen als een uitgave, omdat we op deze manier aangeven dat we de extra middelen die we krijgen ook weer volledig inzetten voor de Jeugdzorg. Daarbij moet bedacht worden dat de extra middelen eigenlijk een compensatie zijn voor de oude tekorten in de Jeugdzorg en niet voor nieuwe tekorten. Het blijkt namelijk dat de correctie van de werkelijke kostenontwikkeling in 2020 en 2021 leiden tot een structurele extra vraag van afgerond € 4 miljoen, bovenop de bedragen die in de kadernota zijn opgenomen. De € 3,3 miljoen die we extra krijgen in 2022 en weer inzetten voor de Jeugdzorg betekent dus nog een ambitie van € 0,7 miljoen om besparingen te zoeken. Het Rijk gaat uit van een aflopende reeks de komende jaren, waarbij de veronderstelling is dat er echt belangrijke maatregelen in de Jeugdzorg moeten worden genomen om de kosten beter te beheersen. Te denken valt aan kritischer kijken naar welke methoden effectief zijn; de invoering van een eigen bijdrage die inkomsten oplevert en wellicht een tot een lagere vraag leidt.

Dit betekent dat we uitgaan van:

- Een extra besparing in 2022 van € 0,7 miljoen (€ 4 miljoen hogere kosten verminderd met nadelige € 3,3 hogere bijdrage).
- Een verder gaande besparing evenredig aan de verwachtingen en de tegemoetkoming van het Rijk.

3 en 4. Personeelskosten en indexering lasten

Deze bedragen betreffen de indexering van de salarissen en materiële kosten conform de uitgangspunten van de kadernota. Ook is rekening gehouden met de periodieken van de bestaande formatie.

5. Indexering tarieven en actualisering riool en afval

Dit betreft de indexering van de opbrengst van belastingen en tarieven. In principe wordt uitgegaan van kostendekkendheid dan wel stijging met de inflatie, afhankelijk van het soort tarief/heffing. Bij de afvalstoffenheffing wordt rekening gehouden met een stijging wegens de fors toegenomen hoeveelheid afval door corona en de daling van de opbrengsten van de verschillende afvalstromen. Bij de afvalstoffen- en rioolheffing is sprake van volledige kostendekking.

6. Actualisering riool en afval

Aan de hand van de actuele gegevens van de HVC en de investeringen en onderhoudskosten riool, incl. de kwijscheldingen en de toe te rekenen overhead worden de budgetten van riool en afval aangepast. Met de stijging van de belastingopbrengsten (zie nr.5) is al rekening gehouden.

7. Financiering

Hier is de actualisatie van de renteberekening en toerekening meegenomen. De rente is nu 0,5%; in de kadernota is daar al op geanticipeerd. Een deel van het voordeel wordt toegerekend aan tarieven van bijvoorbeeld riool- en afvalstoffenheffing en de grondexploitatie.

8. Actualisering staat van investeringen

Aan de hand van de jaarrekening, de kadernota en nieuwe ontwikkelingen wordt de staat van investeringen jaarlijks aangepast. Een voorbeeld van een aanpassing vormen de kapitaallasten van de investering in de haven. In 2022 vindt de nieuwe investering van € 250.000 plaatst. De nieuwe investeringen leiden pas in 2023 tot afschrijvingslasten en rentelasten.

9. Actualisering reservemutaties

Tegenover geactualiseerde investeringen (nr. 8) staat ook een geactualiseerde onttrekking uit kapitaallegalisatiereserves.

10. Overige geringe mutaties

Dit betreft overige mutaties van € 100.000 of kleiner. In het jaar 2025 is het totaalbedrag aanzienlijk hoger; dit hangt samen met een evenredige daling van de mutaties in de reserves (nr.9) in dat jaar voor hetzelfde bedrag.

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen ontwikkelt zich als gevolg van deze begroting als volgt:

Weerstandvermogen	2022	2023	2024	2025
Weerstandscapaciteit (a)	16.510.708	13.967.965	13.329.947	13.523.121
Risico's (b)	11.818.102	11.818.102	11.818.102	11.818.102
Weerstandvermogen (a/b)	1,4	1,2	1,1	1,1

De raad heeft bepaald dat het weerstandsvermogen niet onder de 1,0 mag komen. In de komende vier jaar haalt het weerstandsvermogen deze norm.

Uitvoering en planning

De vastgestelde begroting vormt de basis om de plannen in 2022 daadwerkelijk uit te voeren.

Communicatie

De begroting 2022 is voor een ieder beschikbaar via de website van de gemeente Den Helder.

Den Helder, 7 september 2021

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
J.A. (Jan) de Boer MSc.

secretaris
R.M. (Robert) Reus

Raadsvergadering d.d.	
Besluit nummer	2021-040798
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van de Programmabegroting 2022, Investerings 2022 en meerjarenraming 2023-2025

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 7 september 2021,

besluit:

1. De Programmabegroting 2022 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2023-2025.
2. Het meerjareninvesteringsplan 2022-2025, zoals opgenomen in bijlage 1 van de begroting, vast te stellen.
3. Een krediet van € 24.993.000, dat deel uit maakt van het meerjareninvesteringsplan 2022-2025, voor de noodzakelijke (vervangings)investerings in 2022 beschikbaar te stellen.
4. De reserve BUIG in te stellen.
5. De voeding en onttrekking van de reserve BUIG te baseren op de mutaties van de budgetten die we van het Rijk ontvangen in het kader van de Participatiewet en de Sociale Werkvoorziening.

Aldus besloten in de raadsvergadering van